

PRAVILA
STUDIRANJA NA POSTDIPLOMSKIM STUDIJAMA
Bilten UCG, br. 339 od 09.03.2015. i br. 479 od 02.12.2019. godine

1. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilima uređuje se organizacija i izvođenje postdiplomskih studija, upis na postdiplomske studije, napredovanje studenata u toku studija, vrednovanje rada studenata, dodjeljivanje diploma, izdavanje isprava o studijama, kao i druga pitanja od značaja za realizaciju postdiplomskih studija na Univerzitetu Crne Gore (u daljem tekstu: Univerzitet).

Član 2

Postdiplomskim studijama smatra se svaki studijski program koji daje pravo na sticanje stručnog naziva specijaliste, odnosno akademskog naziva master nauka/umjetnosti, u skladu sa Zakonom, Statutom Univerziteta i ovim pravilima.

Postdiplomske studije na Univerzitetu organizuju se i ostvaruju u skladu sa pravilima studiranja zasnovanim na Evropskom sistemu prenosa kredita (ECTS).

Član 3

Na pitanja koja se odnose na status, mirovanje prava i obaveza studenata i mobilnost studenata, organizaciju nastave, napredovanje u toku studija i vrednovanje rada studenata postdiplomskih studija, kao i na druga pravila studija koja nijesu uređena ovim pravilima, shodno se primjenjuju odredbe zakona, Statuta Univerziteta i pravila o studiranju na osnovnim studijama na Univerzitetu.

Član 4

Master rad predstavlja samostalni naučno-istraživački ili stručni rad kandidata, kojim on pokazuje da je ovladao određenom problematikom i da može rješavati naučno-istraživačke i stručne probleme/zadatke.

2. ORGANIZACIJA POSTDIPLOMSKIH STUDIJA

Organizator postdiplomskih studija

Član 5

Univerzitet, odnosno organizaciona jedinica Univerziteta (u daljem tekstu: organizator studija) organizuju i izvode postdiplomske studije iz naučnih, umjetničkih i stručnih oblasti za koje su akreditovani.

Univerzitet organizuje postdiplomske studije i omogućava sticanje diplome mastera nauka/umjetnosti iz interdisciplinarnih i multidisciplinarnih naučnih/umjetničkih oblasti.

U izvođenju interdisciplinarnih i multidisciplinarnih postdiplomskih studija Univerzitet može organizovati seminare, kurseve, ljetnje škole i druge oblike izvođenja nastave.

Organizovanje i izvođenje zajedničkog studijskog programa master studija sa drugim ustanovama visokog obrazovanja iz naučnih odnosno umjetničkih oblasti za koje su matične organizacione jedinice Univerziteta, podrazumijeva akreditovane studijske programe iz iste naučne/umjetničke oblasti i zaključen sporazum univerziteta o uslovima i načinu organizovanja zajedničkih studija.

Na organizaciju, uslove za upis kandidata i druga pitanja koja se odnose na realizaciju zajedničkog studijskog programa master studija shodno se primjenjuju odredbe ovih pravila.

Član 6

U okviru Centra za unapređenje kvaliteta na Univerzitetu formira se Odbor za monitoring master studija koje se realizuju na organizacionim jedinicama Univerziteta.

Odbor za monitoring master studija daje mišljenje na prijavu teme master rada, sa stanovišta metodoloških principa naučno-istraživačkog rada, odnosno stručnog rada i vrši provjere korišćenjem softvera za utvrđivanje plagijata.

Član 7

Na kraju studija, uz stečenu diplomu specijalističkih i master studija izdaje se i dopuna diplome (*Supplement*) radi detaljnijeg uvida u nivo, prirodu, sadržaj, sistem i pravila studiranja i postignute rezultate tokom studija.

U slučaju interdisciplinarnih i multidisciplinarnih studijskih programa, naučne odnosno stručne nazive utvrđuje Senat, na predlog Vijeća organizacione jedinice Univerziteta, prilikom osnivanja studijskog programa master studija, koji se dostavlja na akreditaciju.

Prilikom formulisanja naučnih naziva iz stava 2 ovog člana koriste se kombinacija cjeline ili dijelova dvije najvažnije naučne oblasti koje čine master program.

Realizacija studijskog programa i nastave

Član 8

Postdiplomski studijski programi podijeljeni su na studijske godine i semestre.

Obim studijskog programa iznosi 60 ECTS kredita u jednoj studijskoj godini. Jedan kredit odnosi se na 30 časova ukupnog rada studenta koji uključuje pohađanje nastave i pripremu za nastavu i vrednovanje njihovog rada.

Broj kredita za pojedini predmet (kurs) određuje se prema broju časova nastave (teorijske i/ili praktične, vježbi, seminara i slično), vremenu potrebnom studentu za rad na samostalnim zadacima (domaći zadaci, projekti, seminarski radovi i slično) i vremenu za učenje u pripremi za provjere znanja i ocjenjivanje (testovi, kolokvijumi, završni ispit).

Specijalistički rad na postdiplomskim studijama vrednuje se sa najviše 15 ECTS kredita. Na postupak prijave i odbrane ovog rada shodno se primjenjuju odredbe pravila studiranja na osnovnim studijama kojima se reguliše završni rad.

Trajanje postdiplomskih studija

Član 9

Postdiplomske specijalističke studije se organizuju nakon završenih osnovnih studija i traju jednu studijsku godinu (dva semestra), odnosno obim studijskog programa ovih studija je 60 ECTS kredita.

Postdiplomske studije za sticanje akademskog naziva master nauka ili master umjetnosti organizuju se nakon završenih osnovnih studija ili specijalističkih studija.

Obim master programa je do 120 ECTS kredita.

Struktura studijskog programa

Član 10

Studijski program postdiplomskih studija sadži:

- 1) naziv i ciljeve studijskog programa;
- 2) nastavni plan koji sadrži listu obaveznih i izbornih predmeta i broj sati potreban za njihovu realizaciju, kao i sadržaj nastavnih predmeta;
- 3) bodovnu vrijednost svakog predmeta i specijalističkog/master rada iskazanu u ECTS kreditima;
- 4) bliže uslove za upis na studijski program;
- 5) uslove upisa u naredni semestar, način izvršavanja obaveza;
- 6) uslove za prelazak između pojedinih postdiplomskih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija;
- 7) uslove pod kojima se može nastaviti studij nakon prekida;
- 8) stručni odnosno akademski naziv koji se stiče nakon završetka studija;
- 9) znanja, vještine i kompetencije stečene kvalifikacijom (diplomom);
- 10) druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa (optimalan broj upisanih studenata, pokrivenost nastave, troškovi studija, i sl.).

Član 11

Nastavni plan i program postdiplomskih studija sadrži opšte i posebne uslove koje student mora da zadovolji za sticanje određenog znanja na postdiplomskim studijskim programima, i to:

1. prikaz predmeta (kurseva) sistematizovanih po: studijskim godinama, semestrima i pripadnosti obaveznim zajedničkim predmetima (naučna baza, fundamentalni i stručni predmeti), izbornim stručnim predmetima i slobodnim izbornim predmetima;
2. broj časova individualnog opterećenja studenta po predmetu (kursu);
3. broj ECTS kredita za svaki predmet (kurs);
4. fond časova aktivne nastave;
5. prikaz organizacije i oblika nastave (seminari, tematske klinike, debatni časovi, praktični rad i drugo);
6. prikaz obaveznih uslova za pohađanje nastave i polaganje predmeta (kurseva);
7. prikaz modula i blokova, ukoliko je nastava organizovana na takav način;
8. prikaz strukture specijalističkog i master rada sa brojem ECTS kredita i planiranim terminima za početak i završetak njihove izrade.

Sa nastavnim planom i programom studenti se upoznaju na početku studijske godine.

3. UPIS NA POSTDIPLOMSKE STUDIJSKE PROGRAME

Član 12

Upis na specijalističke i master studijske programe vrši se na osnovu javnog konkursa koji objavljuje Upravni odbor, u skladu sa licencom, uz prethodnu saglasnost Vlade.

Upravni odbor Univerziteta, na prijedlog Senata, uz mišljenje Vijeća organizacione jedinice Univerziteta, utvrđuje broj studenata za upis na specijalističke i master studijske programe.

Konkurs se objavljuje prije početka studijske godine, a nakon završetka prethodne studijske godine.

Konkurs se objavljuje u dnevnom listu koji izlazi u Crnoj Gori i na sajtu Univerziteta.

Konkurs sadrži broj studenata za upis, uslove upisa, naziv studijskog programa i rokove za upis.

Član 13

Pravo prijave na konkurs za upis na postdiplomske specijalističke studije imaju kandidati sa završenim osnovnim studijama obima najmanje 180 ECTS kredita, iz odgovarajuće oblasti nauka ili umjetnosti.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za lica sa invaliditetom sprovodi se princip afirmativne akcije.

Pravo prijave na konkurs za upis na master studije imaju kandidati sa završenim osnovnim studijama obima najmanje 180 ECTS kredita (za dvogodišnje master studije) ili završenim specijalističkim studijama, iz odgovarajuće oblasti nauka ili umjetnosti.

Pravo upisa na interdisciplinarne ili multidisciplinarne studijske programe master studija koje organizuje Univerzitet imaju kandidati koji su ispunili uslove na jednom od osnovnih, odnosno specijalističkih studijskih programa koji su uključeni u realizaciju interdisciplinarnog ili multidisciplinarnog programa postdiplomskih studija.

Kandidat koji je ispuno uslov iz stava 1 ovog člana ima pravo upisa na postdiplomske programe iz oblasti različitih od osnovnog studijskog programa koji je završio, pod uslovima koje utvrdi Senat, na prijedlog Vijeća organizacione jedinice koja realizuje postdiplomski studijski program.

Kandidat za upis mora imati aktivno znanje jednog svjetskog jezika.

Kandidat za upis dužan je podnijeti prijavu i dokaze o ispunjavanju uslova.

Član 14

Upis se vrši na konkurentskoj osnovi u skladu sa prosječnom ocjenom na studijama obima 240 ECTS kredita, nakon sprovedenog postupka rangiranja. Kandidati sa istom prosječnom ocjenom imaju pravo upisa pod jednakim uslovima.

Stranac se može upisati na studijski program postdiplomskih studija pod istim uslovima i po istim kriterijumima kao i crnogorski državljanin, uz prethodno priznavanje inostrane obrazovne isprave ranije završenog ciklusa/stepena/nivoa studija.

Postupak rangiranja sprovodi komisija za upis na organizacionoj jedinici Univerziteta, koju imenuje dekan iz reda akademskog osoblja sa akademskim zvanjima. Predsjednik komisije je prodekan za nastavu.

Član 15

Rangiranje se vrši nakon bodovanja.

Bodovanje se vrši tako što se ocjenama u skladu sa ECTS skalom dodjeljuje:

- ocjeni A   10 bodova
- ocjeni B   9 bodova
- ocjeni C   8 bodova
- ocjeni D   7 bodova
- ocjeni E   6 bodova

Dodijeljeni broj bodova množi se sa odgovarajućim brojem ECTS kredita za svaki predmet i tako dobijeni proizvodi se sabiraju.

Konačni broj bodova određuje se tako što se dobijeni zbir prvo podijeli sa ukupnim brojem kredita na studijskom programu, a zatim i sa brojem semestara provedenim na prethodnom nivou studija.

Član 16

Rezultat postupka rangiranja objavljuje se na sajtu organizacione jedinice Univerziteta.

Kandidat koji smatra da postupak rangiranja nije pravilno sproveden, ima pravo prigovora Vijeću organizacione jedinice, u roku od 24 časa od objavljivanja rang liste.

Odluka po prigovoru iz stava 2 ovog člana donosi se u roku od 24 časa od podnošenja prigovora i konačna je.

Senat verifikuje odluke o upisu.

Član 17

Kandidat je ostvario pravo na upis ukoliko se nalazi na rang listi do broja koji je konkursom predviđen za upis.

Kandidat koji je ostvario pravo na upis, a u predviđenom roku nije izvršio upis, gubi to pravo, a umjesto njega pravo na upis stiže sljedeći kvalifikovani kandidat na rang listi.

Član 18

Student zaključuje sa Univerzitetom ugovor o studiranju, kojim se bliže utvrđuju njihova međusobna prava i obaveze i visina školarine.

4. STRUČNA TIJELA POSTDIPLOMSKIH STUDIJA

Član 19

Stručna tijela postdiplomskih studija su: Vijeće organizacione jedinice, prodekan za nastavu i komisija za postdiplomske studije.

Komisiju za postdiplomske studije imenuje Vijeće organizacione jedinice, na prijedlog dekana. Komisijom predsjedava prodekan za nastavu.

Komisija za postdiplomske studije pruža stručnu pomoć u organizovanju i vođenju postdiplomskih studija, a posebno:

- predlaže organizaciju nastave;
- sprovodi pripreme za početak nastave;
- priprema odluke po molbama i žalbama studenata,
- prati izvođenje studijskog programa;
- priprema godišnje izvještaje o radu postdiplomskih studija;
- predlaže mjere za poboljšanje i unapređenje postdiplomskih studija;
- vrši i koordinaciju drugih poslova od značaja za realizaciju postdiplomskih studija.

Član 20

Nastavu na postdiplomskim studijama može izvoditi akademsko osoblje sa akademskim zvanjem.

5. PRIJAVA I ODBRANA MASTER RADA

Član 21

Student predlaže temu i mentora rada nakon završetka prvog semestra.

Vijeće imenuje mentora i komisiju za ocjenu master rada i odobrava predloženu temu.

Komisija iz stava 1 ovog člana ima, po pravilu, tri člana, od kojih je jedan član mentor.

Tema master rada može da se izabere iz naučnih oblasti postdiplomskog studijskog programa.

Mentori master rada mogu biti nastavnici koji su iz naučne oblasti master studija.

Član 22

Za izabranu temu student podnosi Komisiji za postdiplomske studije pisanu prijavu na Formularu za prijavu teme master rada, koji čini sastavni dio ovih Pravila.

Potrebnu pomoć studentu za pripremu teme pruža mentor, koji potpisuje saglasnost na istu.

Član 23

Na osnovu podnesene prijave, uz saglasnost Komisije za postdiplomske studije i pribavljeno pozitivno mišljenje Odbora za monitoring master studija, student može da nastavi sa pisanjem master rada.

Član 24

Master rad može se predati tek nakon položenih svih ispita i izvršenih svih drugih obaveza predviđenih studijskim programom.

Prilikom predaje rada, magistrand je dužan da dostavi:

- prijavu;
- četiri primjerka rada (nekoričena) i elektronsku verziju rada;
- izvještaj iz službene evidencije o ispitima i ECTS bodovima kandidata;
- potpisanu izjavu o potvrđivanju originalnosti master rada, u skladu sa članom 22 Zakona o akademskom integritetu

Član 25

Magistrand kroz svoj rad dokazuje da je savladao nastavni plan i program studija, stekao potrebno znanje i osposobio se za njegovu primjenu.

Pored zahtjeva iz stava 1 ovog člana, magistrand u radu treba da pruži dokaze da se uspješno koristi metodama u naučnom ili stručnom, odnosno umjetničkom radu, u izlaganju rezultata istraživanja, kao i da je osposobljen da izvodi zaključke na osnovu tako realizovanih istraživačkih zadataka.

Rezultati predstavljeni u master radu treba da doprinesu:

- sistematizaciji naučnih ili stručnih, odnosno umjetničkih zadataka i postojećih rješenja za određenu oblast;
- rješavanju aktuelnog naučnog, odnosno umjetničkog zadatka koji je postavljen kao cilj rada;
- primjeni postojećih naučnih dostignuća u rješavanju kompleksnog stručnog zadatka.

Mentor za izradu master rada dužan je da pomaže magistrandu pri izboru metoda naučno-istraživačkog, odnosno umjetničkog rada, literature, pripremi strukture rada, kao i da mu pruža drugu stručnu pomoć.

Član 26

Master rad treba, po pravilu, da ima opseg od 60 do 80 stranica, da bude napisan na papiru formata A4, da bude korektno jezički, stilski i tehnički oblikovan u skladu sa savremenim postupcima, tehnikom i tehnologijom izrade publikacija u oblasti naučnog, stručnog, odnosno umjetničkog rada.

Korice master rada sadrže sljedeći tekst:

Na vrhu: UNIVERZITET CRNE GORE
                  FAKULTET/AKADEMIJA

U sredini: Ime i prezime magistranda
Dva reda niže u sredini: NASLOV RADA (velikim, masnim slovima)

Red niže: MASTER RAD

Pri dnu: mjesto, godina

Na prvoj unutrašnjoj stranici ispisuje se tekst kao na koricama.

Iza prve stranice treba da stoji posebna stranica sa podacima i informacijama o magistrandu, master radu, komisiji i obrani master rada :

PODACI I INFORMACIJE O MAGISTRANDU

Ime i prezime

Datum i mjesto rođenja

Naziv završenog osnovnog studijskog programa i godina završetka studija

INFORMACIJE O MASTER RADU

Naziv postdiplomskog studija

Naslov rada

Fakultet/Akademija na kojem je rad odbranjen

UDK, OCJENA I ODBRANA MASTER RADA

Datum prijave master rada

Datum sjednice Vijeća na kojoj je prihvaćena tema

Komisija za ocjenu teme i podobnosti magistranda

Mentor

Komisija za ocjenu rada

Komisija za odbranu rada

Lektor

Datum odbrane

Datum promocije

Poslije stranice sa podacima i informacijama o magistrandu i master radu i drugo, slijedi: Predgovor

Izvod rada

Sažetak na engleskom jeziku

Sadržaj

Originalni konačni tekst master rada

Član 27

Rad se u elektronskom obliku dostavlja Odboru za monitoring master studija radi provjere autentičnosti.

Primjerci rada se takođe dostavljaju članovima Komisije za ocjenu master rada.

Po jedan primjerak rada izlaže se u biblioteci organizacione jedinice i Univerzitetskoj biblioteci uz izvještaj Odbora za monitoring master studija koji navodi da master rad nema elemenata koji bi se mogli tumačiti kao plagijat.

Obavještenje da je master rad izložen u biblioteci objavljuje se na sajtu organizacione jedinice i Univerziteta.

Primjedbe na master rad mogu se dostaviti u roku od 7 dana od dana isticanja obavještenja iz stava 3 ovog člana.

Član 28

Komisija za ocjenu master rada dužna je da u roku od 15 dana od dana prijema rada dostavi Vijeću organizacione jedinice izvještaj o master radu (kratki prikaz rada: postavljeni cilj, primijenjene metode, dobijeni rezultati i zaključci o realizovanim istraživanjima), sa zaključnim stavom i prijedlogom, uključujući izjašnjenje na primjedbe.

Vijeće ocjenjuje izvještaj Komisije i donosi odluku o prihvatanju ili neprihvatanju rada, najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja izvještaja Komisije.

Po donošenju odluke o prihvatanju master rada, organizuje se odbrana master rada.

Član 29

Ukoliko komisija za ocjenu rada ili Vijeće organizacione jedinice odbiju master rad, magistrand može podnijeti novu prijavu teme master rada.

Član 30

Magistrand može pristupiti odbrani master rada odmah nakon što Vijeće organizacione jedinice donese odluku o prihvatanju izvještaja komisije za ocjenu rada, odnosno prihvatanju master rada.

Rješenje o odbrani master rada dostavlja se magistrandu i objavljuje se na sajtu Univerziteta i organizacione jedinice.

Član 31

Odbrana master rada pred komisijom ima sljedeći tok:

Predsjednik komisije iznosi podatke i informacije o magistrandu i daje kratki prikaz rada, nakon čega magistrand iznosi kraći rezime, rezultate i zaključke do kojih je došao, a zatim članovi komisije postavljaju pitanja (u pisanom obliku).

Komisija za odbranu master rada, nakon sprovedenog postupka, donosi odluku da li je magistrand sa uspjehom odbranio rad i sa kojom ocjenom.

Prilikom donošenja odluke o ocjeni, uzima se u obzir kvalitet master rada i kvalitet odbrane master rada.

Ocjena rada donosi se većinom glasova komisije i mora biti u skladu sa ECTS skalom:

- OCJENA A - odbranio sa izuzetnim uspjehom
- OCJENA B - odbranio sa uspjehom iznad prosjeka
- OCJENA C - odbranio sa prosječnim uspjehom

O radu komisije za odbranu master rada vodi se zapisnik na obrascu za odbranu master rada.

Član 32

Master rad je javan i može se objaviti nakon odbrane.

Član 33

Master rad brani se jedanput.

Član 34

Master rad predaje se u pet primjeraka, ukoričen u tvrde platnene korice, po pravilu, plave boje.

Magistrandu se izdaje potvrda o datumu prijema predatog master rada.

Član 35

Dekan utvrđuje datum svečane promocije, na kojoj se kandidatima koji su položili sve ispite, izvršili druge obaveze iz ovih pravila, odbranili specijalistički ili master rad, dodjeljuje diploma o završenom postdiplomskom studiju, sa pravom na stručni, odnosno akademski naziv odgovarajuće oblasti, u skladu sa programom postdiplomskih studija.

Do dodjeljivanja diplome izdaje se uvjerenje o završenim postdiplomskim studijama.

Član 36

Organizaciona jedinica Univerziteta dužna je da po jedan primjerak master rada dostavi Univerzitetskoj biblioteci i Nacionalnoj biblioteci Crne Gore, kao i da ga objavi na sajtu organizacione jedinice, u roku od 30 dana od dana odbrane master rada.

Član 37

Magistrandi koji su odbranili master rad upisuju se u Knjigu master nauka/umjetnosti, koju vode organizacione jedinice Univerziteta.

Član 38

Senat može oglasiti ništavnom diplomu o stečenom stručnom nazivu specijaliste, odnosno akademskom nazivu master nauka/umjetnosti, pored slučajeva utvrđenih zakonom, i u slučaju kada je diploma potpisana od strane neovlašćenog lica ili ako imalac diplome nije ispunio sve ispitne i druge obaveze na način i po postupku utvrđenim zakonom, Statutom Univerziteta i ovim pravilima.

Član 39

Univerzitet može izdati novu diplomu i dodatak diplome ili izvršiti zamjenu diplome i dodatka diplome u skladu sa zakonom.

6. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 40

Danom stupanja na snagu ovih pravila prestaju da važe Pravila studiranja na postdiplomskim studijama br. 01-831 od 20.04.2004. godine

Član 41

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Biltenu Univerziteta Crne Gore.